

เทศน์เช้า วันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๑

พระอาจารย์สงบ มนัสสุนโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะนะ ส่วนอารมณ์ของคนเป็นเรื่องอารมณ์ของคน สัจธรรมเป็นสัจธรรม เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เราเชื่อมั่นกันในเรื่องพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์

พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรม เวลาตรัสรู้ธรรมขึ้นมาแล้วมันเป็นเรื่องในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารถนาหรือสัตว์ชนสัตว์ใจ หรือสัตว์ชนสัตว์หรือสัตว์ชนสัตว์พวกเรานี้แหละพวกที่มันตกทุกข์ได้ยาก ที่หัวใจที่มันบอบช้ำ ผู้ที่มีความกดดันในหัวใจ ให้มันปลดปล่อย ให้มันโล่งในหัวใจของตนใจ นั่นคือสัจธรรม

สัจธรรมนะ เราเกิดมาเรามีร่างกายนี้ เรามีปากมีท้องเหมือนกัน เราต้องมีสัมมาอาชีวะเพื่อเลี้ยงปากเลี้ยงท้อง แต่เลี้ยงปากเลี้ยงท้องไปแล้ว มนุษย์ต่างจากสัตว์ ต่างจากสัตว์เพราะมีศีลธรรม ถ้ามนุษย์ต่างจากสัตว์เพราะศีลธรรม ทางวิทยาศาสตร์ที่เขาพิสูจน์ได้ๆ ทางวิทยาศาสตร์เขาพยายามพิสูจน์อยู่ แล้วเราติดตามข่าวนะ เขาสรุปแล้ว วิทยาศาสตร์ไม่มี มีชาติเดียว แต่เขาบอกว่าถ้ามันมีข้อมูลอื่น เขายังรับพิจารณาอยู่นะ นี่ในวงการวิทยาศาสตร์ เขาอยากพิสูจน์ว่าวิทยาศาสตร์มันมีหรือเปล่า แต่ที่นี้ทางวิทยาศาสตร์เขาสรุปแล้ว วิทยาศาสตร์ไม่มี มีชาติเดียว นี่ทางวิทยาศาสตร์พิสูจน์ใจ ในทางวิทยาศาสตร์เขาพยายามพิสูจน์อยู่ๆ เห็นไหม

แต่เวลาเป็นสัจจะเป็นความจริง เป็นสัจจะเป็นความจริง คนเราเกิดมามีกายกับใจเหมือนกัน มีกายกับใจเหมือนกัน คนเกิดมามีปากมีท้องเหมือนกัน คนเกิดมาต้องมีสัมมาอาชีวะเลี้ยงปากเลี้ยงท้อง เลี้ยงปากเลี้ยงท้องนะ

ในทางวิทยาศาสตร์ก็พิสูจน์อีกล่ะ เวลานั้นก็ฟ้า ถ้านักกีฬาที่มีการแข่งขัน นักกีฬาถ้าฟอร์มตก นักกีฬาที่ไม่ได้ พยายามนั่งสมาธิเพื่อให้จิตใจมั่นคง สิ่งนี้นักกีฬา แล้วเวลาคนเราพยายามรักษาหัวใจของตนอย่าให้มีความเครียด ความเครียดทำให้เกิดโรคทุกโรคเลย โรคเกิด

จากเพราะความเครียดของตน ไม่เป็นมันก็คิดจนเป็นนะ อุปาทาน มันคิดจนมันเป็นได้แล้วกัน ละ ไม่เป็นไรมันก็คิด คิดจนมันเป็นนะ นั่นไง โรคเครียดๆ ใจ

ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ธรรมโอสถๆ เราเกิดมามีกายกับใจๆ เกิดมา เราก็ต้องมีสัมมาอาชีวะเลี้ยงปากเลี้ยงท้อง แต่เวลาธรรมๆ มนุษย์ต่างจากสัตว์เพราะมีศีล มีธรรม ถ้ามีศีลมีธรรม ศีลธรรมขนาดไหน ศีลธรรมๆ ศีลธรรม ดูสิ อ่อนวอน อทาสิเม อกาสิเมฯ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศนาว่าการ เวลางานศพ เวลาคนตายแล้วอย่าคร่ำครวญ อย่าร้องไห้ อย่าเสียใจ ทำคุณงามความดีต่อกัน แล้วอุทิศส่วนกุศลให้ต่อกัน ใจถึงใจ ใจถึงใจ

นรกสวรรค์ไม่มี มีชาติเดียว มันจริงหรือ ถ้ามันจริงขึ้นมา คนเกิดมา เห็นไหม ไตโยต้า รุ่งไหนดอกมาต้องเหมือนกันหมดเลย เกิดมาจากพ่อจากแม่ออกมาละ ลูกต้องเหมือนกันหมดเลย พ่อแม่คนเดียวกัน ลูกออกมาไม่เห็นเหมือนกันสักคนหนึ่งเลย เวลาไปตรวจดีเอ็นเอนะ ของพ่อของแม่หมดเลย แต่นิสัยมันไม่ได้ นิสัยไม่ได้ของพ่อของแม่มาสักคน มันเป็นของมันเอง

แล้วเราเกิดมาแล้ว คนที่ดี คนที่ดี พันธุกรรมของจิตๆ เขาได้สร้างคุณงามความดีของเขา มา เวลาเขาเกิดขึ้นมาเกิดเป็นคนที่ดี หัวใจเขาดี หัวใจเขาดี เขาคิดแต่สิ่งที่ดีงามใช่ไหม เวลาเขาเกิดมา เกิดมาด้วยเวรด้วยกรรม เกิดมาจอล้างจองผลาญ เกิดมาทำลายกันนะ นั่นมันเป็นเพราะอะไร เป็นเพราะเขาทำมาๆ เขาทำมาคือสิ่งที่มันทำมา อย่างเช่นในชาติปัจจุบันนี้เราทำสิ่งใดมามันก็เป็นเวรกรรมต่อกันไป เขาพยายามทำบุญกรวดน้ำ สัพเพ สตฺตา อย่าได้พบได้เจอกันอีกเลย แต่ถ้าคนมันรักใคร่กันก็อยากจะเจอกันๆ

มันมีนะ มีคนเคยเขียนจดหมายไปถามหลวงตา สมัยที่เราอยู่กับท่านนะ โอ้โฮ! รักสามีมาก รักสามีมาก เวลาสามีตายไปต่อหน้านะ สามีเป็นตำรวจ เป็นตำรวจที่ดี เป็นตำรวจที่รักครอบครัว แล้วผู้ชายเป็นตำรวจที่ดีก็หายากอยู่แล้ว ยังรักครอบครัวอีกนะ แล้วเขาเห็นถึงคุณงามความดีของสามีเขา เขาก็ตั้งใจเลยนะ ตั้งแต่บัดนี้ไปจะอุปัฏฐากจะดูแลสามีให้ยอดเยี่ยมเลย เขาบอกเขาคิดอย่างนั้นนะ พ่อเขาคิดอย่างนั้น วันนั้นสามีออกจากห้องน้ำมาล้มหัวฟาดเสียชีวิตเลย โอ้ย! มันจะตาย มันจะตายตามเดี๋ยวนั้นนะ มันจะฆ่าตัวตาย มันจะวิ่งให้รถชน มัน

จะทำให้ตายให้ได้ ญาติพี่น้องเขาห้ามขนาดไหนก็ห้ามไม่ได้ สุดท้ายพาไปหาหลวงตาไปหา หลวงตา เขาบอกว่าคนนี้จะฆ่าตัวตาย

หลวงตาบอกเอาเลย ฆ่าตัวตายเลย ฆ่าได้เลย แต่ก่อนฆ่าตัวตายนะ มีลูกอยู่คนหนึ่ง ต้องให้ลูกฆ่าตัวตายก่อน แล้วแม่มันถึงฆ่าตัวตายตาม

แม่มันบอกว่าไม่ได้ ถ้าลูกฆ่าตัวตายไปแล้วใครจะสืบสกุลละ

หลวงตาทำนสวนกลับเลย แล้วถ้าแม่มันตาย ลูกมันจะอยู่กับใครละ แล้วลูกมันใครจะ เลี้ยงดูมันละ

ไอ้โฮ! มันฟื้นสติขึ้นมาไง พอฟื้นสติขึ้นมา หันมาข้างหลังเลยนะ หันมาตีเตียงเพื่อน เมื่อก่อนไม่เห็นเตียงเลย ไม่เห็นบอกเลย เมื่อกี่ยังตั้งอยู่ละ มันจะให้รถชนตาย ตั้งมันอยู่

เวลาคนคิดไม่ได้มันคิดอย่างนั้นนะ เวลาคนคิดได้ แล้วหลวงตาทำนก็เทศน์ไง เวลาคน ตายไปแล้วเหมือนเข็มในมหาสมุทร เราเอาเข็มโยนลงไปมหาสมุทร แล้วเราก็จะไปมเข็มใน เล่มนั้นๆ จะมได้เจอไหม สามีตายไปแล้ว เราจะตายตามไปเพื่อไปให้เท่าทันสามี มันจะเป็นไป ได้อย่างไร สามีเขาทำคุณงามความดีของเขา เขาออกมาจากห้องน้ำของเขา เขาล้มฟาดของ เขา เขาตายโดยธรรมชาติของเขา ไอ้เราจะฆ่าตัวตายๆ ความตายก็ไม่เหมือนกัน กรรมก็ไม่ เหมือนกัน แล้วมันจะไปเจอกันไหม มันจะไปพบกันที่ไหน มึงตายไปนะตายเปล่าเลย ฆ่าตัว ตายไปตายเปล่า ไม่เจอสามีอีกต่างหาก

แต่ถ้าสร้างคุณงามความดีต่อกัน เราชะลึกถึงกัน เราสร้างคุณงามความดีกัน เราชะลึกถึงกัน ใจถึงใจ เราทำของเราได้

นี่ไง ภพชาติไม่มีหรือ ภพชาติไม่มีใช่ไหม ถ้าไม่มีๆ ก็วิทยาศาสตร์ไง เพราะวิทยาศาสตร์ มันก็กลัวตายไง ไอ้ นักวิทยาศาสตร์มันเป็นมะเร็ง มันไปหาหมออะ มันมาหาพระเลย มาให้พระ เป่าหัวให้มันหาย แต่มันเป็นนักวิทยาศาสตร์ นี่นักวิทยาศาสตร์เขาคิดกันอย่างนั้น นี่มันพิสูจน์ ใจ

ทีนี้กาลามสูตร องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนมาอย่างนั้นจริงๆ อย่าให้เชื่อ นักวิทยาศาสตร์มันทำถูก ไม่เชื่อ ถ้ามันไม่รู้ไม่เห็น ไม่เชื่อ ถูก แต่เอ็งก็ต้องพิสูจน์สิ ถ้าเอ็งพิสูจน์

นี่ก็เหมือนกัน ไม่เชื่อ ไม่เชื่ออย่างไร ไม่เชื่อ ไม่เชื่ออะไร ชีวิตนี้ได้มามั่นเป็นพระคุณ กตัญญูกตเวทิสองสูงส่งนัก แต่ธุรกิจเรื่องการประกอบสัมมาอาชีวะต้องสมองเราสิ นี่ก็เหมือนกัน พระสารีบุตรเวลารู้จริงเห็นจริงในใจของพระสารีบุตรนะ มันก็รู้จริงขึ้นมาจากมรรคจากผลในใจของพระสารีบุตรใช่ไหม จะไปเชื่ออย่างไร ความเชื่อๆ นี่เป็นวิทยาศาสตร์เลย มันเป็นคนละส่วนกัน ความเชื่อความศรัทธานั้นเรื่องหนึ่ง ความกตัญญูนั้นเรื่องหนึ่ง มรรคเป็นเรื่องหนึ่ง

ศีล สมาธิ ปัญญา ปัญญาที่เกิดกับเรา กำลังของจิต จิตที่เข้มแข็ง จิตที่อ่อนแอใจ จิตที่อ่อนแอ จิตที่ไม่มีกำลัง จิตที่เหลวไหล จิตที่ไม่มี ความมั่นคงใจ จิตที่มั่นคงขึ้นมา จิตที่มีสติมีปัญญา สัมมาสมาธิใจ แล้วถ้ามันเกิดปัญญาขึ้นมา ปัญญาที่มันเกิดขึ้นจากภาวนา ปัญญาของเรา มันปัญญาของเราที่เกิดจากเรา อันนี้มันเชื่อเกิดไม่ได้ มันต้องทำให้เป็นความจริงขึ้นมา พอเป็นความจริงขึ้นมา เป็นมรรคขึ้นมา

พอมรรคขึ้นมา ความคิดส่งออกทั้งหมดเป็นสมุทัย มันดีใจมาก ความคิดส่งออกทั้งหมดเป็นสมุทัย ผลของสมุทัยเป็นทุกข์ ความคิดทั้งหมดเลย

เพราะคนเกิดมา ปฏิสนธิจิตเกิดในไข่ เกิดในครรภ์ เกิดในน้ำคร่ำ เกิดในโอบปาดิกะ มันมีวิชา เพราะมันมีความไม่รู้ตัวมันเองมันถึงเกิด พอเกิดขึ้นมา ความคิดที่เกิดจากจิตนี้เป็นสมุทัยทั้งหมด ความคิดเราทั้งหมด จะคิดเรื่องใด จะคิดที่ไหน คิดอย่างไร สมุทัยทั้งนั้น นี่หลวงปู่ดูญ์ท่านสรุปสุดยอด ความคิดส่งออกทั้งหมดเป็นสมุทัย ผลของสมุทัยเป็นทุกข์

เวลาว่าดูจิตๆ ดูจิตเขาให้ดูที่จิต เขาไม่ให้ดูที่อารมณ์ เขาไม่ให้ดูที่ความเชื่อ เขาไม่ให้ดูที่ความหลงไหล เขาไม่ให้ดูที่ความเข้าใจ

มีความเข้าใจเท่านั้น เข้าใจว่านี่คือการดูจิตใจ เพราะอ่านตำรา มา ตำราบอกให้ดูจิตๆ เราก็ดู นี่กว่าความคิดนี้เป็นจิตใจ

ความคิดเกิดจากจิต ไม่ใช่จิตใจ สัญญาอารมณ์ก็เป็นสัญญาอารมณ์ ไม่ใช่จิตใจ แล้วดูจิตๆ จะเจอจิตใหม่ละ มันก็ไม่เจอจิตใจ มันก็เป็นความคิดเดิมอยู่อย่างนั้นไง ถึงมีความเข้าใจว่า เขาเข้าใจว่านะ จิตส่งออกไม่ได้ สิ่งที่ส่งออกคืออารมณ์เท่านั้น

จิตส่งออกทั้งหมดเป็นสมุทัย ผลของมันเป็นทุกข์ๆ พอเกิดขึ้นมาแล้วนะ มันคลุกคลีกับ
ธรรมะมันก็เป็นธรรมเกิด อู้ฮู! ว่างไปหมดเลย มีความสุขไปเลย แต่มันเกิดจากอะไร มันเกิดจาก
สมุทัย แล้วมันเกิดจากสมุทัยแล้วมันจะเป็นจริงได้ไหม มันเป็นจริงมันก็อยู่ชั่วคราวไง เพราะเรา
ไปคลุกคลี ชมรมใดไปอยู่กับชมรมใดก็คุยกันเรื่องนั้นๆ นี่ก็เหมือนกัน เราตริกันในธรรมะๆ มันก็
เป็นสังขารธรรม มันก็ผุดขึ้นมาไง พอผุดขึ้นมาแล้ว ผุดขึ้นมาแล้วเสียดาย นี่กิเลสเกิดแล้ว

ไอ้พวกที่ภาวนาแล้วพอธรรมเกิด แล้วอยู่ในชมรมของเขา เรามีลูกศิษย์เขามากันที่นี้
แหละ เขาเป็นอย่างไร เราเขียนตำราเลย แล้วเขาเปิดสำนักสอน แล้วสุดท้ายแล้วเวลาใครปฏิบัติ
ไปเป็นอย่างนี้ เขาโยนตำราให้ดูเลย นี่ไง แค่นี้ เยอะแยะไปหมดเลย มันเป็นตลาดตลาดเกลื่อน
ไปหมดเลย มันแค่นี้เองไง

ทั้งๆ ที่ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธ
เจ้าสอนเข้ามาดูที่หัวใจของคน หัวใจของสัตว์โลก หัวใจของเราๆ มนุษย์จะต่างจากสัตว์เพราะมี
ศีลมีธรรม แต่มันมีศีลมีธรรม ถ้ามันเป็นสังขารความจริงขึ้นมา ด้วยมรรคด้วยผลขึ้นมา มนุษย์
นั้นเลิศ เพราะอะไร เพราะใจนั้นเป็นธรรมๆ ธรรมทั้งแท่งมันเป็นอย่างอื่นไปไม่ได้ แต่ถ้ามันเป็น
สัญญาอารมณ์มันก็ไปอยู่ข้างนอกนั้นนะ เป็นเงา มันก็เปลี่ยนแปลงไปทั้งนั้นนะ คุณสิ อารมณ์
ของใจ อารมณ์ของใจคือความคิดมันเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา นี่ธรรมเกิดๆ ธรรมเกิดก็ชั่วคราว
ทั้งนั้นนะ พอธรรมเกิดๆ ที่แรกก็เป็นธรรมดีทั้งนั้นนะ พอไปแล้วก็พลิกแพลงไปหมด นี่เวลาธรรม
เกิดๆ

เวลาหลวงตาท่านถึงย่ำไ้ ข้อนีเพราะหลวงตาท่านสวนกลับนะ ท่านบอกนั้นกิเลสเกิด
ถ้ามันกิเลสเกิด เพราะท่านเห็นโทษของมัน แต่โดยข้อเท็จจริง เด็กของเราเวลาเติบโตขึ้นมาเป็น
คนดี คบเพื่อนดีเป็นดีต่อเนื่องไป เด็กของเราเป็นคนดี แต่เขาไปคบเพื่อนผิด เขาชักนำไปที่
เสียหาย

นี่ก็เหมือนกัน พอมันธรรมเกิดๆ คบธรรมะ สุดท้ายแล้วกิเลสมันพาไปปล่อยขุยแฉกเลย
ท่านถึงบอกกิเลสเกิด กิเลสเกิดเพื่ออะไร กิเลสเกิดเพราะในตำราบอกธรรมเกิด แต่เวลาหลวง
ท่านประพาศปฏิบัติแล้วท่านบอกว่ากิเลสเกิด กิเลสเกิดเพราะบอกเตือนไอ้พวกนั้นไว้ เตือนไอ้ผู้
ที่ประพาศปฏิบัติไว้

คนนะ ไม่เคยประพฤติปฏิบัติจะไม่รู้อาการของจิต จะไม่รู้ความเป็นไป ไม่รู้เล่ห์เหลี่ยมของมัน ไม่รู้ถึงพฤติกรรมของมัน แต่ครูบาอาจารย์ที่ท่านประพฤติปฏิบัติมาท่านรู้เลยว่าถ้ามันดีมันดีอย่างนี้ แล้วถ้ากิเลสมันพลิกแพลงแล้วมันจะเสียหายอย่างนี้ มันจะทำให้ล้มลุกคลุกคลานอย่างนี้ ทำให้หมดอนาคตอย่างนี้ ท่านถึงได้บอกกิเลสเกิด ๆ ท่านเตือนไว้ เวลาท่านพูดสิ่งใดนะเพื่อประโยชน์กับโลก เหมือนกับให้ยา หวานเป็นลม ขมเป็นยา สิ่งที่เป็นคำหวาน คำชื่นชม แหม! ออเลาะออเซาะ แต่ครูบาอาจารย์ของเราท่านให้ขมเป็นยา ๆ ท่านให้ยา ท่านให้สังฆกรรมไว้ มันเป็นความสะเทือนใจ มันทำให้คนฟังเขาฟัง อ้อหืม!

“ใครๆ ก็ผิดหมดเลย จะถูกอยู่กับวงกรรมฐาน” เขาว่านะ

วงกรรมฐานเขาชื่อสัตย์ ชีวิตนี้ได้มาง่ายมาก คนที่ภาวนานะ นี่ถึงว่าเป็นอริยทรัพย์ ๆ ชีวิตกว่าจะเกิดมา ทางโลกพิสูจน์แล้ว เวลาเกิดในครรภ์ ๙ เดือน พอเราคลอดมา วันแม่ ๆ เราถึงเคารพบูชาพ่อแม่มาก แต่สังขจะความจริงดูให้ลึกลงไปกว่านั้นนะ ถ้าดูให้ลึกลงไปกว่านั้น ถ้ากรรมไม่ดีนะ ดูฟาร์มไก่สิ ดูฟาร์มปลามันเกิดสิ ไปดูปลวก ดูสิ่งมีชีวิตสิ ๔๕ วัน เชือด ๔๕ วัน เชือด แล้วกว่าจะได้เกิดเป็นมนุษย์นะ มัน ๔๕ วันนะ แผลงวัน ๗ วันนะ ถ้ามองให้ลึกลงไปมากกว่าการเกิดจากครรภ์ จากไข่ จากน้ำคร่ำ จากโอบปาดิเกะ คือมันเกิดจากกรรม เกิดจากผลของเวรของกรรม เกิดจากผลของการกระทำ

ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว เพราะเราทำบุญกุศลมา บุญให้ผลขนาดนั้น ถึงได้เป็นสายสัมพันธ์ บาลานซ์กับพ่อกับแม่มาจุติเกิดพร้อมกัน แล้วดูถ้าผลของการเกิดนะ ถ้ามันมองให้ลึกลงไปกว่านั้นนะ พระพุทธศาสนา ศาสนาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่หูตาสว่าง อนาคตตั้งสัจญารู้แจ้ง รู้แจ้ง ๓ โลกธาตุ รู้ไปหมด แต่ถ้าไม่มีประโยชน์ ไม่พูด ถ้าพูดไปแล้วนะ ใ้พวกกรรมเกิด ๆ มันจะจับคำหนึ่งแล้วไปขยายความ เป็นอย่างนั้นๆ ในพระไตรปิฎกนะ ถ้ามันตัดตอน ตัดเฉพาะคำมา มันพูดไปเลย พูดเป็นอื่นได้หมดเลย

นี่เหมือนกัน เวลาพูด ถ้าฟังให้ครบ ฟังให้จบ มันจะเป็นอีกเรื่องหนึ่งเลยนะ ไม่ใช่เรื่องที่ว่า นี่ไง ที่หลวงตาท่านพูด กิเลสเกิด ๆ

เราฟังแล้ว ภาษาเรานะ เวลาพูดธรรมะถ้ามันไปขัดแย้งกับบาลี นี่เป็นบาลี เป็นพระไตรปิฎกเลยนะ บาลีมีคำว่า “ธรรมเกิด ๆ” แล้วเวลาเราไปบอกว่ามันกิเลสเกิด มันขัดแย้ง

แต่ทำไมท่านทุ่มเทอย่างนั้น ท่านแบกรับภาระของคนหลงผิดไว้บนบ่าท่านทั้งหมดเลยหรือ เราคิดไปนู่นเลยนะ เราพยายามคิดว่ามันมีเหตุผลอะไร

แต่เหตุผลที่เห็นชัดๆ คือเวลาธรรมแก่ให้คนหลงผิด แก่ให้คนที่ผิดพลาด แก่ให้คนให้ถูกต้องดีงาม นี่คือผลประโยชน์ แล้วท่านเอาตัวท่านออกมา เวลาท่านพูดนะ พูดธรรมะๆ เวลาพูด ถ้าพิจารณาไปแล้วมันจะเห็นถึงว่าเจตนา เห็นถึงครูบาอาจารย์ของเราที่ท่านเสียสละเพื่อลูกหลานอย่างไร อันนี้พูดถึงเวลาศึกษานะ

แต่เราไม่ศึกษา เราไม่รู้อะไรหรอก เวลาบอกคนอื่นผิดหมด พวกมันจะถูก แต่ในสังคมทุกสังคมมันมีทั้งคนดีและคนชั่ว แม้แต่เขาว่าถูกๆ ผิดก็มี ผิดหมายความว่าเขาพยายามจะเข้ามาเป็นพวก มันเป็นพวกกันโดยสังคม ไม่ใช่เป็นพวกกันโดยธรรม

ถ้าเป็นพวกกันโดยธรรม อริยสังฆะมีหนึ่งเดียว อริยสังฆะคืออริยสังฆะ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค มีหนึ่งเดียว อริยสังฆะมีหนึ่งเดียว เหมือนกันหมด โสดาบันเป็นโสดาบัน สกิทาคามีเป็นสกิทาคามี พระอรหันต์เป็นพระอรหันต์ เหมือนกันหมด ถ้าเป็นพวกกันโดยอริยสังฆะ แต่มันหาได้ยากไง มันก็เลยเป็นพวกกันโดยสังคมไป ขอเข้าพวกๆ เพื่อจะเอาแบรนไปโฆษณาเสียหน่อยหนึ่ง

ฉะนั้น เวลาหลงตาท่านเตือนเยอะนะ มีคนที่ศรัทธามากไปหาท่าน บอกว่าศึกษาในลูกศิษย์ของหลวงปู่มั่น ศรัทธามาก

ท่านพูดเลย ท่านบอกว่า เรามั่นใจว่าจะลูกศิษย์หลวงปู่มั่นก็มีทั้งดีและเลว

คำนี้ท่านพูดแล้วท่านก็มาขยายความให้พระฟังไง ท่านบอกว่า คนที่ศรัทธาเต็มหัวใจนะ แล้วถ้าไปเห็นความผิดพลาดหรือถ้าไปผิดพลาดแล้วเขาจะเสียใจมาก เลยพูดเตือนเขาไว้ บอกว่า ถ้าเราเชื่อมั่นในวงกรรมฐานแล้ว เราก็ต้องมีสติปัญญา เราเชื่อมั่นในวงกรรมฐาน แต่เรายังไม่เชื่อมั่น กาลามสูตร ไม่เชื่อมั่นสักจะความเป็นจริงในใจของคนอื่น เราต้องพิจารณาก่อน อย่าเพิ่งเชื่อสิ่งใดๆ

หลงตาเวลาท่านพูดกับใคร เราจะศึกษา ทำไมท่านพูดอย่างนั้น เหตุผลเป็นอย่างไร เพื่อประโยชน์อะไร ศึกษาไปเพื่ออะไร เพื่อมาฝึกฝนตนเอง นี่ไง ฝึกฝนตนเองให้เป็นประโยชน์ ให้เป็นประโยชน์ทั้งตัวเราและตัวเขา ต้องเป็นประโยชน์กับตน แล้วจะเป็นประโยชน์กับผู้อื่น

ถ้าตนยังบ่าบอคอแตก แล้วจะไปเป็นที่พึ่งให้ใครล่ะ ก็มีแต่เจริญพรๆ เลย วันนี้ไม่มีจะ
กินเลยนะ เจริญพรๆ แต่ถ้ามันเป็นจริงแล้วนะ จบ เพื่อตนและเพื่อผู้อื่น เอวัง